

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel.
Előfizetési ár:
 Helyben: Vidéken:
 Egész évre . . . 4 korona | Egész évre 5 K 20 fill.
 Fél évre . . . 2 " | Fél évre . . . 2 " 60 "
 Negyed évre . . . 1 " | Negyed évre 1 " 30 "
 — Egyes szám ára 12 fillér. —

HIRDETÉSEKET
 jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.
 Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 30 fillér. —
 Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyittéri közle-
 mények jutányos díjazás mellett közülnének.

Szerkesztőség:
Pandató-utca 680. szám.
 Kiadóhivatal:
"Pannonia" könyvkereskedés
 Baross-utca 74. szám.
 — Kéziratokat nem adunk vissza. —

II. évfolyam

1905. Április hó 9.

15-ik szám.

Ne ingadozzunk! . .

Szabadságra, függetlenségre, önállóságra születik minden ember, az egyéni boldogulásnak, a jólétnek, szellemi fejlődésnek, vagyoni gyarapodásnak ezek a legerősebb rugói, népeknek és nemzeteknek legfőbb törekvése ezekre irányul és a mi áll az egyesekre ugyanaz áll a nemzetre és az államra. A természet örök törvényeiben épügy, mint az emberiség történetében mindenhol ott találjuk az önállóságra való törekvés nyomait.

A magyar nemzetnek századokon keresztül folytatott küzdelme is az önállóság kivívására irányult. Csodálatos mégis, hogy a magyar társadalom minden tagját ma sem hatotta át teljesen az a tudat, hogy az ország boldogulását és a nép jólétét csakis önállóságra jutása által biztosíthatja.

De nem a politikai küzdelemről akarunk beszélni, e helyütt a politikai kérdésekkel nem foglalkozunk, hanem attól egészen távol, a közgazdasági kérdésekhez szólunk, a mennyiben azok társadalmi viszonyainkkal szoros összefüggésben állanak.

A gazdasági önállóság hiányát érzi ma minden ember, nehéz életviszonyaink a közfigyelmet immár a közgazdasági kérdések iránt oly mértékben felkeltették, hogy azok komoly mérlegelése elől kitérni nem lehet. A válságos viszonyok között is kiemelkedik e kérdés, mert a gazdasági önállóság kivívásában találhatjuk meg azt az erőt, a mely az ország népének megélhetését előmozdítja.

Szükségtelen volna vitatnunk, hogy közgazdaságilag teljesen ki vagyunk szolgáltatva Ausztriának, iparunk, kereskedelmünk pang, a fejlődés útját az osztrák ipar és kereskedelem elzárja előlünk, nyers terményeink olcsón jutnak Ausztriába, a nép véres verejtékének gyümölcsei, milliók és milliók visszahozhatlanul vándorolnak ki a Magyarországot előzőnő silány portékáért; tények és statisztikai adatok bizonyítják, hogy a közös vámterület felállítása menthet csak meg bennünket.

A gazdasági önállóság kivívása téren folyó küzdelemben azonban oly törekvéseket látunk, a melyek a kitűzött céltól el akarják téríteni a nemzetet s továbbra is fenn akarják tartani azt a nyomoruságos állapotot, a mely

miatt népünk kétségbeeséssel küzd a megélhetésért s kénytelen kivándorolni, mert idegen érdekeknek van kiszolgáltatva egész közgazdaságunk.

Az ámitásnak, körmönfont hazugságoknak és a megfélemlítésnek minden fegyverét előszedik, hogy az önálló gazdasági berendezkedés és az önálló vámsorompók felállítására irányuló törekvéseket lerontsák, hogy az embereknek a jobb jövőbe vetett hitét megingassák, a helyes utról eltérítsék és az eszme megvalósításától elriasszák.

Hihetetlen, hogy legyen olyan magyar ember, a ki meggyőződésből, a gazdasági viszonyok komoly mérlegelésével a közös vámterületnek fenn tartását óhajtja, a kik tehát mégis akár szóval, akár tollaal e mellett foglalnak állást, azokat vagy az elfogultság, felelőtlenség, avagy az egyéni önérdék és haszonlesés vezeti; az ipari és kereskedelmi fejlődést nem tudják összeegyeztetni a gazdasági kérdésekkel, hanem csupán csak a mezőgazdasági érdekek állanak előttük.

Nem is féltjük hát ezektől a vámelkülönítés megvalósításának eszméjét, mert bárhogy igyekezzenek is megrémíteni a közönséget, hogy az önálló vámterületből csak kár háramlik a gazdaközönségre s hogy ez közgazdasági válságba sodorja az országot, — nem fogják megtántorítani a népet. Mégis, hogy mindenki tisztán lássa a helyzetet, szükségesnek tartjuk, hogy a társadalomra nagy jelentőséggel bíró e kérdéssel, bár csak nagyobb vonásokban is, de közgazdaságunk szempontjából foglalkozzunk.

A kik az önálló vámterület felállításával az ipar és kereskedelem fejlődésétől a mezőgazdaságot féltik, azok nagyon tévednek, mert a hol termő föld van, azt az ember művelni fogja, sőt az iparfellendülésével s a nép jólétének emelkedésével fokozottabb mértékben áll elő ennek szükségére. Nincs igazuk azoknak sem, akik vámelkülönítés esetén attól félnek, hogy gabona termésünk elveszti Ausztria fogyasztási piacát, mert hisz a magyar buza versenyképessége mindenfelül áll s ma már az utolsó kiscgazda is tudja, hogy még Ausztrián kívül is talál piacot. Bebizonyított dolog, hogy a mit Magyarország Ausztriába kivisz, annak jó része nem ott talál fogyasztásra és Ausztria a közvetítő kereskedelem

szerepét teljesíti; nagyon természetes, hogy a magyar kereskedelem rovására. Az az aggodalom is csak képzelődés, hogy Ausztria meg lesz a mi mezőgazdasági cikkeink nélkül, mi pedig nem tudjuk mi történik mi velünk? Az ipar fejlődésétől és a gyárak felállításától is csak azok a nagybirtokosok és latifundiumok tulajdonosai félnek, a kik az olcsó munkaerő kihasználása révén szerzett óriási jövedelmeiket a külföldön költik el.

De tegyük fel, hogy Ausztriába való kivitelünk csökkenne, ez még alacsonyabb gabona és marhaárakat korántsem idézne elő, mert az ipari fejlődéssel iparosaink és munkás népünk kereset forrásokat találva nagyobb fogyasztókként szerepelnének; a mezőgazdasági munkások, a kik most a mezőgazdasági munka szünetelése idején ugyszólván semmi keresettel sem bírnak, a gyárakban munkát kapnának; a legjobb munkaerő nem vándorolna ki Amerikába, hanem idehaza érvényesíthetné munkaerejét a szegény nép és növelné az ország vagyoni gyarapodását. Gazdáinkat azzal is ijesztgetik, hogy új gyárak keletkezésével az eddig rendelkezésükre állott olcsó munkaerőt is elvesztik, mert nem fizethetik úgy, mint a gyárak, vagy drágábban kell megfizetniök, mint most. Hiszen épen az a baj, hogy most a munkás a csekély napszámból nem képes megélni és így kénytelen kivándorolni, a mi pedig nemzeti szempontból is óriási kárára van az országnak. Azt a munkást, a melyik az olcsó napszámból nem tud megélni, semmiféle kivándorlástól visszatartani nem lehet. Kiscgazdáinknak ellenben egy csepp okuk sincs tartani a magasabb napszámtól, mert hiszen ők maguk, családjukkal végzik a mezőgazdasági munkát.

Kétségtelen tény ma már, hogy Magyarország mint tisztán mezőgazdasági állam nem boldogulhat, még a legolcsóbb gazdasági munkabér mellett sem, ha nincs ipara és kereskedelme, a mely az ország lakosságának szükségleteit kielégíti, hanem az osztrák ipar silány készítményeiért vándorolnak ki tőlünk a milliók.

Ha az önálló vámsorompók felállításával az osztrák gyártmányok beözönlésének gátat vetünk, a magyar iparos megélhetését biztosítjuk. A mun-

kás keresethez jut, a pénz az országban marad; így a kis gazda is felesleges termelésére fogyasztót talál s a nemzeti jólét forrásai buzognak.

Nagyon csalódnak hát azok, a kik mezőgazdaságunk tönkretételét féltik az önálló vámterületől, még ha egy két évig talán némi nehézséggel járna is gabona termésünknek a külföldi piacon való elhelyezése, csakhamar oly fogyasztást biztosítana az ipar fellendülése, a mi dusan kárpótolná a pár évi áldozatot, míg ha továbbra is ki vagyunk téve az osztrákok kizsákmányolásának, akkor menthetetlenül tönkre jut Magyarország.

Nagy befolyást gyakorolna gazdasági viszonyainkra az is, hogy az önálló vámterülettel a külföldi tőke itt nyerne elhelyezést; sok osztrák gyáros itt állítaná fel gyárát és ezer meg ezer munkást foglalkoztatna, a kik mint fogyasztók az ipar, kereskedelem és gazdaság fellendítését is elősegítenék.

Minden a mellett bizonyít, hogy az önállóság, a szabad rendelkezés, az önálló gazdálkodás képezi a nemzet boldogulásának alapját. Azt követeli tehát a nemzet és magyar társadalom érdeke, hogy gazdasági ügyei felett önállóan rendelkezzenek.

Nagy társadalmi átalakulásoknak nézhetünk elé az önálló vámterület felállításával és az életviszonyok oly változását várhatjuk, a melyek a nemzet szellemi és anyagi erősbödésére vezetnek.

Kishitűek és gyávák volnánk hát, ha visszariadnánk a gazdasági önállóságtól, avagy hitelt adnánk azoknak, a kik saját érdekeiért az egész nemzet boldogulását tennék kockára.

—y.

KOMÁROM ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A fátum.

Mikor megölte, még csak oda sem tekintett az eltorzuló arcra, a végsőt vonagló királynői termetre, pedig — a felesége volt. A saját felesége, akit szeretett, imádott, bálványozott.

Megölte könnyörtelenül.

Annyi lelkiismeretfurdalást sem érzett, mikor megfojtotta, mint a katona, ki ellenséges bajtársát lövi le a csatateren kommandóra, kötelességérzetből.

Csak mikor már künn járt a szabadban messze a még nem régen oly boldog fészek-től csak akkor kezdett erőt venni idegein valami saját szerű, tompa fájdalom. Olyanforma érzés, aminőt az ártatlanul elítélt érez a vesztőhelyen.

De a nyári nap által fogva tartott, hűvös, esti szellő, mely alig bírta már kivárni az alkonyt s mely most kiszabadulva, csintalanul iramodott neki a szürke, homályos fátyolba burkolódzó tájnak, hogy szeliden álomba ringassa a vén platánokat és az erdei utat szegélyező galagonyabokrokat, részvétellel simogat végig forró homlokán s lassan-lassan elaltatja őt is. Leveszi kalapját s úgy álmodozik.

Muzeumunk.

Évezredek, letűnt idők történetének bizonyítékai, az emberi művelődésnek határkövei állanak előttünk azokban a gyűjteményekben, a melyek muzeumunkban összehordva a multak sötét kódén át a kutató emberi elmét századokról századokra vezetik vissza.

Egy darab cserép, kő, vagy csont, sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint az első tekintetre hinnők, mert az ő ember életét, működését tárja fel.

Muzeum egyletünk tehát, midőn három évvel ezelőtt gyűjteményét az Esterházy pavillonban a közönség számára is szemléltetővé tette, az ismeret szerzésnek tárházát nyitotta meg. De ez a muzeum gyarapodására is kedvező kihatással volt. Az egylet ügybuzgó titkáranak működése folytán a gyűjtemény szaporodik s közönségünk is eléggé sűrűn látogatja a muzeumot, a mely városunk és vármegyénk multjáról mond el egyetmást s a régmúlt idők történetét eleveníti fel előttünk.

Sajtónk terén többször igen jóakaratu ismertetések is jelentek meg a muzeum gyűjteményeiről, de objektív kritikát még nem hallottunk róla, a Magyar Nemzeti Muzeum igazgatója Szalay Imre és Fejérfataky László dr. egyetemi tanár legutóbbi látogatása alkalmával ugyan elismerő nyilatkozatok hangzottak el a gyűjtemények elhelyezéséről, de a közönség szempontját tekintve a kritika szemüvegével felvegyerve senki sem vizsgálódott felette.

Nem szándékozom gyűjteményünk-ről én sem archeologiai kritikát írni, de mégis némi hiányokra óhajtok rámutatni, a melyek a közönség érdekében volnának pótolhatók, s a mivel egyébként a muzeum ügyének is szolgálatot vélek tenni.

Gyűjteményünk legnagyobb hibája ugyanis az, hogy ott a közönség, ha sokat néz is, de keveset lát. Nézi a tárgyakat, de meg nem ismeri, tehát nem látja meg. Egy archeologus sokszor egy darab bronzon, csont da-

rabon többet lát, mint a laikus közönség egy egész szekrény tartalmán, a melyet ő nem ismer.

De tartsunk csak sorrendet.

A gyűjtemény legnagyobb része ugyan el van látva felirattal, de ez a közönség számára kevés. Így a kőkorszakbeli tárgyakat tartalmazó szekrényen ismertette van a kőkorszak fogalma, az akkori ember működése, de a táblácskán csak összesítve vannak felsorolva.

A falon függő táblákra erősített csonttárgyak „eszköz” gyűjtőnév alá foglaltattak. Pedig dehogy is voltak azok mind eszközök. Van azok között több oly tárgy is, fog, szarv, melyet az ő ember nem használt, tehát nem voltak eszközei. Ezek helye a paleontológiai csoportban volna. A paleontológiai tárgyakra, (melyek leginkább a Jura korból származnak) szintén elkelne bővebb felirat.

A bronz kort felölő gyűjtemény hasonló hibában szenved, pedig vannak ott oly darabok is, (ilyenek a tekeresalaku karpereczek) a melyek a bővebb ismertetést, tárgyalást megérdemelnék.

Leginkább a rómaiak kora van muzeumunkban képviselve. Az ezen korból eredő tárgyak több szekrényt foglalnak el, nem is említve a szabadon levő dolgokat. Igen sok karakterisztikus régiség van azok között; de hát a felirat itt is hézagos. „Római kor” jelzésű szekrényekben láttunk 4 dr. egyiptomi régiséget, néhány ujkori tárgyat, (hajtű stb.) más olyan dolgokat, (gombok) melyek nem rómaiak, hanem későbbi eredetűek.

Van itt egy felírás is „La tene fibula.” Azt hiszem ezt kevesen értik meg, jobb volna helyébe — habár nem magyaros — de közismertű „Római brossok” felirat.

A népszámlálás korából kevés felirat nélküli, de igen jellemző tárgyakkal találkozunk.

Az új korból is több tárgy található, de szerte szét vannak rakva s felirattal ellátva és keverve vannak néprajzi tárgyakkal, azután olyanokkal, a melyek egyik kategóriába se tartoznak s a melyek csakis az által tünnek

zából a hálátlan gonosz asszonyt, mint az idegen kutyát.

Nem fogta senki pártját, még csak nem is védelmezte senki; mindenki tudta, mi a bűne. S a kaczer rossz asszony maga sem tagadott semmit a hálójába fogott, pataji Forgó gyerek előtt. Tudott ő mindent róla s mégis, ha arra simult az a szépséges boszorkány-asszony, formi kezdett a vére, égni az agyveleje, lángol minden idege. Nem tudott nélküle élni.

Alig bonyolódott le a válópöre, feleségévé tette. Nem sokat törődött a világ lárma-jával, családja haragjával, átkaival; csak pusztító szenvedély emésztette testét, perzselte lelkét. Érezte fejével is, szívével is, hogy nem méltó hozzá. Tudta, hogy örültség az, amit tesz, s mégis magához kellett emelnie azt, a kit másik már eltaszított.

És az a csicsergő, bolondos asszonyka olyan hálás, olyan jó, olyan szent volt. Legalább ő így hitte. Pedig ördög volt, nem szent. Áruló volt a csókja, komédia szenvedélyes ölelése, tettetés minden mozdulata . . .

Egyszer csak megint suttogni kezdett a világ. Eleinte halkán, később mind hangosabban. Ő nem hallotta, vagy — ha hallotta — nevetett rajta.

Nem is rágalom, hanem csak örültség

fel, hogy készítsük nagy türelmet igényel. Például a keresztre feszítés jelenete szűk száju üvegbe berakva. A néprajzi tárgyakon, a czehládákön sines felirat; ebben a hibában leledzenek az egyik üveges szekrény aljában fekvő vas tárgyak, cserép, emberi koponya stb. is. Ugyanez mondható az üveg alá nem helyezett római eredetű falpárkányok, diszitmények, feliratos kövekről is, melyek között láttam muscovitot, a minek mineralogiai gyűjteményben lenne helye.

Hasonlóan vagyunk a fegyvergyűjteménnyel, a mely a jelenleginél bővebb ismeretetésre szorulna a Baranyay és Medveczky féle gyűjteménnyel együtt.

A numismatikai gyűjteményből, mely „Római császári érmek, Emlék érmek, Ujkori érmek” felirattal van ellátva, ily elrendezés mellett még numismatikus sem lát sokat.

A természetrajzi gyűjtemény alapját néhány kitömött madár vetette meg, mely összezsufolva van az egyik szekrényben, közéjük téve (nem tudom én minek) két faragott malom. A kitömött madarakat nem is bírálom. Ezekre csak Madáchoz idézhetem:

„Midőn sárba gyurt kis szikra mimeli urát.

Torzalak csak, képe nem“ . . .

A nemesi czimerek mellé nem ártana még a szekrények mélyén elzárt és a feldolgozást megérdemlő okmányok közül a szépen kiállítottakat kifüggeszteni és talán inkább a fallusokat lehetne elrejteni, a mik nem a laikus közönség szeméi elé valók.

Kár, hogy a kint levő sarcophagok nagyobb biztonságban nincsenek s így ujabban le vannak töredezve.

Midőn muzeumunknak főbb vonásokban jelzett hiányaira az egylet figyelmét jóakarólag felkelteni kívánom, teszem azon reményben, hogy az archeológiának lelkes munkásai a hiányokon a helyes berendezés és praktikus szerkesztett katalógus kiadásával segíteni fognak. A mig azon terv megvalósítható lesz, hogy a muzeum a vármegyei könyvtárral a vármegye háznál e célra építendő he-

foghat reá új bünt. A Magdolnák nem szoktak újra vétkezni. És mégis . . . A betemetett posvány megint megnyílt s gyilkos lehelletével majdnem megfojtotta a jóságában esztelen embert, ki azt hitte, hogy a mocsár helyén annál fogékonyabb lesz a talaj a jó magnak, melyet belé pazarolt.

A régi történet új lett megint. Meggyalázta őt is, mint valamennyit. Ugy meggyalázta, hogy nem is lehetett tagadnia gyalázata. Nem is lehetett mentenie sem hütlenségét.

Indulatának első viharában el akarta gázolni, szét akarta morzsolni büntársát, azt a gyereket is, aki még az iskola porát is alig rázta le magáról. Jó, hogy idejekorán kerek oldott. Most talán nem lenne ily nyugodt a lelkiismerete. Hiszen az a tacsó nem volt, nem lehetett bünös. Az asszony csábitotta el. Ingerelte őt a gyerek ártatlanságára. Szennyves vadállat lakott abban a szépséges, hófehér testben . . .

A hűvös szellő valahonnan a távolból darabokra tördelt, zavaros akkordokat lopott fülebe. Valami ismerős nótát húztak a cigányok s a hang vitte, vitte magával oda a zajba a vigadók, a kaczagók, a boldog emberek közé.

Ugy sirt a hegedű, úgy zokogott a cimbalom:

lyiségben helyeztetik el kívánatos volna a feliratok kibővítése s a választmány kebeléből az archeológiát értő napi biztos kiküldetése, a ki a látogatások alkalmával a közönségnek magyarázatokkal szolgálna s népies és szakszerű ismertetéssel az érdeklődést a nép körében is felkeltené.

A muzeumnak az is rendeltetése, hogy ne csak az archeologus, de a laikus közönség is lássa.

Muzeologus.

H i r e k.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk jelen számával a második negyedévbe lép. Ez alkalommal köszönetet mondunk ama páratlan támogatásért, melyben városunk és vármegyénk közönsége lapunkat részesíteni sziveskedett. Ebből meritünk erőt és bátorságot a további munkára s lapunk mai számával új előfizetést nyitunk. Midőn munkánk sikere érdekében kérjük olvasóinkat, terjesszék és pártolják a „Komárom és Vidékét”, ugyanakkor lapunk páratlan olcsósága mellett *oly különös kedvezményben is részesítjük előfizetőinket, a mely husvéti ajándéknak is szolgál. E hó 1-től ugyanis a Komárom és Vidéke minden előfizetőjének, ki az előfizetést nyugtával igazolja, hármely magyar vagy más nyelvű napi vagy hetilapot avagy folyóiratot az előfizetési díj 10%-ának leengedésével adjuk.*

Előfizetési árak:

	Helyben	Vidéken
Egész évre	4 kor. —	5 K 20 fill.
Félévre	2 „ —	2 „ 60 „
Negyedévre	1 „ —	1 „ 30 „

— **Mindenkinek érdekében áll.** Mielőtt husvéti képeslevelezőlap szükségleteit fedezi, nézze meg a „Pannonia” könyv- és papírkereskedés husvéti képeslevelezőlap kiállítását. A kiállítás f. hó 4-én nyílt meg. A megtekintés díjtalan!

— **A hercegprímás aranymiséje.** Vaszary Kolozs hercegprímás május 26-dikán tölti be áldozásának ötvenedik esztendejét. A köztisztelőben és szeretetben álló magyar egyházfejedelem jubileumát egyházmegyéje nagy fényvel szándékozik megülni s Boltizár József püspök érseki helynök lelkes hangon

irt pásztorlevélben hívja fel az ünneplésre az egyházmegyét. Boltizár pásztorlevelében mindenek előtt hálát ad az isteni gondviselésnek, hogy hazánk katolikus egyházának legfőbb méltósága, bíboros főpásztor viruló erőben és egészségben ünnepelheti meg áldozárá szenteltetésének ötvenedik esztendejét. Ezután áttér a hercegprímás érdemeinek méltatására. Végül arra kéri a püspök a papságot, az iskolai előjáróságokat, hogy a hercegprímás jubileumát minél impozánsabb módon ünnepeljék meg és ebből a czélból közli a következő rendeletet: Az ünneplés módozataira vonatkozólag a következőket rendelem: 1. Május 27-én az esti harangozás után a főegyházmegye minden templomában még egy negyedóráig szóljanak a harangok és hirdessék az ünnepet. 2. Május 28-án ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartassanak. Ezekre idejekorán megfelelő módon hívassanak meg a helyi katonai és polgári hatóságok, az összes tanintézetek, valamint a katolikus társadalmi és jótékony egyesületek. 3. Minden tanintézetben — lehetőleg május 27-én vagy 28-án, esetleg valamely későbbi napon, de okvetlenül még a jelen 1904—1905. tanév folyamán — megfelelő ünnepek tartassanak. 4. Törekedjenek a főtisztelendő lelkész urak arra, hogy a jubileumi ünnepség napjára működésük színhelyén a nyilvános és magánépületek zászlódszét öltsenek. Osztatlan egyetértéssel és mély bensőséggel könyörögjünk e dicső napon, hogy a minden jó adója ő emnenciája drága életét áldásainak leggazdagabb bőségével elhalmozva, az élet beláthatatlan során keresztül megtartani kegyeskedjék. A jubileummal kapcsolatban városunkban is beszédtárgyát képezte, hogy a hercegprímás az ünnepet Komáromban üli meg, hogy ez mennyiben igaz és egyáltalán tervbe van-e azt még nem tudjuk. Mindenesetre megtisztelő lenne városunkra, ha e fényes ünnepek színterét választatnék ki.

Eljegyzés. Grünfeld Erzsike kisasszonyt, Grünfeld Jakab tekintélyes bor nagykereskedő bájos leányát eljegyezte Neumann Viktor csicsói földbirtokos. Ószinte szívből sok boldogságot kívánunk a szerető jegyeseknek.

— **Pénzügyi kinevezés.** A komáromi kir. pénzügyigazgató Jánossy Károly érettségi vizsgával bíró komáromi lakost, a komáromi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká kinevezte.

„Kitették a holttestet az udvarra:

Hejh! nincs aki végig-végig sirassa!...”

A mulatozók észre sem vették, mikor leült a zöld asztal mellé az álmukból felriasztott, nyirtlombu akácok alá.

Egy részeg német munkás ember ült a szomszéd asztalnál. Rongyos volt és sápadt. Nyolcz üres üveg ásitozott előtte, most tették elébe a kilenczediket. Egész heti keserves munkájának a bérét iszsa el ma. Merev, bárgyu tekintete beleveszett a sötétségbe, mintha gondolkozni akart volna valamiről. Talán a holnap jutott eszébe. De a fáradt párás agy megtagadta a szolgálatot. Dühösen csapott a durva asztalra, még durvább öklével, csörömpölve gurultak szét az üvegek s mindegyre azt ordította: — „Kommt, was kommt!”

Mennyi filozófia!

Az új vendég, mintegy villámütésre kapta fel fejet, mintha egy csöbör jeges vizet öntöttek volna végig rajta. Önkéntelenül ismételte e szavakat és jóleső nyugalom szállta meg lelkét. Érezte, hogy ebben az ostoba mondatban van a lét problémájának a kulcsa, melyet hiába keres a bölcs, pedig az állati ösztön minden indukció nélkül is tud róla. A fátum hatalma ez, melyet nem kerülhet ki senki, mely fölöttünk lebeg, mint a

felhő, melyből áldásos eső vagy jégvihar fakadhat egyaránt. Nem is ő ölte meg a feleségét, ártatlan a véréből.

A fátum a gyilkos. A fátum, mely már kezdettől fogva gyilkosnak szánta. De hát akkor az a szegény asszony? Erre a gondolatra láthatatlan kéz kezdte folytatni. Didergett . . . Hiszen akkor ő is ártatlan. Olyannak teremtette a fátum, olyanná tette az öröklött vére, vagy tudja isten mi? Ki ölte hát meg boldogságát, ki a gyilkos? Ki? . . . Szegény asszony! Szegény asszony! Ha most kellene megölnie, dehogy ölné meg.

Egy távolabb eső asztalnál, kesergő legények mulattak. Ujra az előbbi nótát húzták a bolondok, mintha arra hallgatna az a rettenetes hatalom, mely kénye-keve szerint játszik velünk.

És újra sirt a hegedű és zokott a cimbalom:

„Ki tették a holttestet az udvarra,

Hejh! nincs aki végig-végig sirassa!”

A gyilkos csak bámult, bámult bele a semmibe, aztán lehajtotta lázas fejét a hideg asztalra. És sirt hosszan és keservesen.

— Czigány, hazudik a nótát!

Alpári Lajos.

— **Halálozás.** Őszinte részvét kelt nyomában a gyásznak, mely dr. Gaál Gyula városunk főjegyzőjét s testvéreit és rokonságát édes anyjuknak özv. Gaal Zsigmondné szül. Mike Eszter asszonynak e hó 5-én nyolczvanadik évében történt elhunytával érte. A boldogult matrona temetése e hó 7-én nagy részvét mellett ment végbe. Családjától a következő gyászjelentést vettük: Dr. Gaal Gyula, dr. Gaal Zsigmond és Gálfy Gézáné sz. Gaal Jolán lelkünk mély fájdalomával az összes rokonság nevében jelentjük szeretett jó anyánknak özv. Gaal Zsigmondné szül. Mike Eszter asszonynak életének betöltött nyolczvanadik évében e hó 5-ik napján esti 1/49 órakor történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi maradványait e hó 7-én d. u. 1/25 órakor fogjuk az ev. ref. egyház szertartása szerint a gyászházból (Mester-utca 1237. sz.) az ev. ref. temetőben levő családi sírboltba eltemetni. Komárom, 1905. április hó 6-án. Áldás és béke őrizze drága emlékezetét!

— **Előléptetés.** A győri kir. főügyész Sarkadi Nagy József komáromi törvényszéki fogházormestert az altisztek részére megállapított fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— **Gyász.** Sűrű egymásután leng a gyászlobogó a vármegye házán, szomoruan hirdeti mindannyiszor, hogy gazdag aratást csinál a halál. A vármegyei tisztviselők sora erősen megrikkul s köztisztviselők, becsülésben és szeretettel környezett tagjainak halála borítja sötét gyászba a családokat. Mi pedig azzal a részvéttel röjjük a szomorú hírt, a mely egy derék polgártársunk elmulásával támad fel lelkünkben, *Galambos János* vármegyei írnok hosszas betegség után e hó 3-án 61 éves korában örök álmra hunyta le szeméit. A boldogult szorgalmas és pontos hivatalnok volt a vármegyének, a ki mint ember neimes gondolkodású és jószívűség által embertársainak is tiszteletét vívta ki. Temetése szerdán délután ismerőseinek és tisztelőinek őszinte részvétele ment végbe. A vármegyei tisztviselői kara Ghyczy Dénes alispán vezetés alatt testületileg jelent meg temetésén egy a ref. ifjúsági egyesület, a melynek választmányi tagja volt. Az elhunyt koporsója felett Vargha Sándor ref. s. lelkész mondott a lelkek mélyére ható gyászbeszédet, sirjánál pedig Soós Károly püspöki titkár könnyeket fakasztó beszéddel bucsuzott el tőle. A boldogultat özvegye és nagy számu rokonsága gyászolja. Áldott legyen emlékezte és csendes örök nyugalma.

— **Ajándék a múzeumnak.** Konkoly Thege Miklós, az országos meteorológiai és földmágnassági intézet igazgatója a Komárom vármegyei és városi múzeumnak igen becses ereklyét ajándékozott. Az ereklye Nyári Pál Pestmegyei híres alispánja s 1848-ban volt belügyminiszter által, a szabadságharc után a komáromi várbörtönben készített ébenfa faragvány, melyet Földváry Klárának, Konkoly Miklós édes anyjának emlékéül adott Nyári Pál, akit az osztrák kormány a Neugebäudeban, Komáromban és Königrätzben tartott fogva. Az értékes faragvány egyik oldalán egy síró női alak van kidomborítva Niobe F., a hátlapon: Emlék F. K. (Földváry Klára). *Kom.* (Komárom). *Fog.* (fogoly), N. P. (Nyári Pál) 1852. — Konkoly Miklós az érdekes és a szomorú időknek s az osztrák zsarnokságnak is emlékéül Alapi Gyula, múzeumi titkárhoz intézett levél kíséretében küldte be.

— **Jótékonycélú gyermek előadás.** Kedvesnek ígérkező jótékonycélú gyermek előadás lesz ma, vasárnap este az Ipartestület Nádor-Önképző Egyesületének az Ipartestület Nádor-utcai házában levő helyiségében (és nem a a kollegium épületében. Ez alkalommal színerül Gaal Mózesné, „Az urfi” című színműve. Az előadás szereplői: Velez Gizike, Szabó Sándor, Joó Ilonka, Fehér Kálmán, Iduska és Zoltán. Az előadás 7 órakor kezdődik.

— **Gőzmalomépítés.** Említést tettünk már róla a városi közgyűlésről szóló tudósításunkban, hogy Vági Jakab Komáromban új gőzmalomot épített. A gőzmalom a budapesti malomépítéset és gépgyár tervezte. Az építési munkák 150.000 koronával vannak előirányozva. Az építéssel Hajagos Andor jeles építőmesterünk bízott meg.

— **Osztrákok készülődése.** A „Közgazdaság” közlése szerint az utóbbi napokban több kiváló osztrák gyáriparos információkért fordult a kereskedelmi miniszteriumhoz, hogy mily feltételek mellett állíthatnának gyárakat Magyarországon és mennyiben számíthatnának a magyar kormány támogatására. Az információk kérők tulnyomó része a textiliparosok közé tartozik, köztük elsőrangú csehországi posztó- és gyapotgyárosok. A magyar kormány nagy előzékenységet tanúsít e törekvésekkel szemben s alkalmasint létre is jön néhány tervezett gyár alapítása. Valószínű, hogy az osztrák gyárosok a készülődésre az önállóvámtérlet felállításával mellett megnyitkozó országos hangulat indítja. Ily gyárak felállítására kétségkívül alig volna kedvezőbb hely mint Komárom jobb parti része. A vasúti és vízi összeköttetés és közlekedés oly előnyöket nyújtanak, amiket a gyárosok máshol nem találnak. Ha tehát ily gyárak alapítása komoly alakot ölt, városunknak meg kell ragadni az alkalmat, hogy a gyárosok figyelmét ide irányítsa. Ezzel bizonyára nagy lendületet nyerne Komárom ipara és kereskedelme.

— **Az érsekújvári sikkasztás.** Miként mult számunkban hírül adtuk, az érsekújvári népbanknál nagyobb sikkasztást követett el az intézet könyvelője Kratochvilla Aurél. Bár a hiánymegállapítása után az igazgatóság és felügyelőbizottság a hiányt fedezte. Ennek dacára az intézet betevőinek egy része, — mihielyt a sikkasztás nyilvánossá lett — banktól betéteit visszakövetelte. Az intézet vezetősége azonban jó előre számolt e körülményre s kérelmére a magyar pénzügyminiszter országos szövetsége r. t. 150,000 koronát bocsátott rendelkezésére, úgy, hogy az első napon vissza kért mintegy 70,000 kor. betétet folyósított. Miután a betevők meggyőződtek arról, hogy a bank teljesen fizetőképes és a betétek kifizetése bármely összeg erejéig akadálytalanul és minden felmondás nélkül megtörténik, most már teljesen megnyugodtak. Az intézet működését ezzel rendes medrébe visszaterelte: az elikkasztott összeg egy részét is előreláthatólag meg fogja kapni, mert a sikkasztó családja hajlandónak nyilatkozott a hiány részbeni megtérítésére, hogy így a sikkasztó letartóztatását elkerülje. A kárvallott intézet 1872-ben alakult mint önszervező egyesület; az 1000 darab 50 frosos részjegyet 1875-ig teljesen be is fizették. 1876-ban az intézet jelenlegi címét vette fel. 1885-ben az 1000 részjegy helyébe 500 darab 100 frosos, é. részvényt bocsátottak ki. Az alaptőke jelenleg is 1.000,000 K, a részvények árfolya körülbelül 650 K. Osztalék fejében a legutóbbi hat évben 36, 36, 36, 38, 38, 38 K-t fizettek. A betétállomány 2.700,000 K, amelyből mintegy 2 millió korona teljesen mobil, amennyiben váltóanyagban és értékpapirokban van elhelyezve. A tartalék 128,000 koronát tesz.

— **Nemzeti nagy lóvásár Érsekújváron.** A nyitramegyei gazdasági egyesület által a f. évben rendezendő XXIII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárott (Budapest és Bécs-től gyorsvonaton 2—3 órányi távolság) május hó második hétfőjén s az ezt megelőző vasárnap délután vagyis május hó 7-én délután és május hó 8-án fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és a legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt fölkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szökták az érsekújvári lóvásárt fölkeresni. A mult évben is 500 drb különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelhetők.

— **Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét** az „Első Magyar Általános Biztosító R. T.”-nak, hazánk legnagyobb, leggazdagabb, és legrégebb magyar biztosító társaságoknak jelen számunkban megjelent 1904-ik évi mérlegére és lapunknak más helyén közölt, a napokban megtartott évi közgyűlésének lefolyására. Ezen intézet elvállal tűz-, élet-, jég-, szállítmány- és betöréses-lopás elleni biztosításokat a legelőnyösebb díjakkal és egyébb felvilágosításokkal is bármikor szívesen szolgál az intézet kerületi főügynöksége: Brüll Ignác Komárom, Ferencz József-rakpart 55—56. szám.

— **Kopár területek erdősítésének jutalmazása.** A mult évben kopár, hasznavehetetlen területek erdősítésért Komárom vármegyében a következő birtokosok részesültek a m. kir. földmívelésügyi minisztertől államsegélyben: a baji v.urbéresek 75 korona, a neszmélyi v. urbéresek 150 korona, a szomori v. urb. gazdák 120 korona, a szendi v. urb. gazdák 24 korona, Palkovich Viktor gútai esperes-plebános 50 kor. A földmívelésügyi miniszter nemcsak ingyen csemetét ad, hanem a beigazolt kopár terület erdősítésre még pénzsegélyt is nyújt.

— **Megszökött a zabtól.** Kedden a Kossuth-terén egy ember fél zsák zabot árult házról-házra. Az őrt álló rendőr előtt gyanusnak tünt fel az ismeretlen zabkereskedő és felakarta szólítani, ámde a zabos ember is szemmel tartotta a rendőrt s amint nesztét vette, hogy találkozni óhajt vele, a zabos zsákot eldobva a rendőr nyakán hagyta és úgy elinált, mint valami versenyfutó agár.

— **A csudadoktor.** A mult héten ravasz módon ültette fel az ászárikat egy szélhámos. Czütörtök este egy urias kinézésű fiatal ember állított be egy jószívű ászári asszonyhoz és szállást kért tőle éjszakára. Vacsora közben elmondta, hogy ő fővárosi orvos kit egy nagy beteghez hívtak Kisbérre, hol rokonai is vannak, de azoknál nem akar későn este alkalmatlanodni. A gyermekmesét elhítte a naiv asszony s jól tartotta a nagyuri vendéget. Másnap már híre járt, hogy egy híres budapesti orvos tartózkodik a faluban. Egyéb sem kellett. Alighogy felkelt az áldoktor, sora jöttek a betegek, kiket ez nagy szakértelemmel megvizsgált, a magával hozott gyógyszerből adott nekik egy adagot s 2 koronát fizetett velük fejenként. Később egy nagy beteghez hívták. Itt is megjelent, megvizsgálta, ellátta gyógyszerrel s 10 koronát fizettetett vele. Miután így egy kis pénzmagra tett szert, jónak látta tovább lépni, mielőtt felfedezik a turpisságot s a mint jött, úgy el is párologott a rejtelmes doktor.

— **Az Élet.** A régi jó Képes Családi Lapok, az új évben gyökeresen átalakítva, új köntösben e rövid idő alatt is nemcsak régi híveinek igényeit elégíti ki fokozott mérvben, de széles körben is általános elismerésre tett szert. Az Élet mindenben arra törekszik, hogy nélkülözhetetlen illusztrált szépirodalmi hetilapot adjon a magyar család kezébe. Az Élet hasábjain a magyar nemzeti eszméért küzd, mindent a magyarság szempontjából ítél meg. Az Élet hasábjait a legnevesebb magyar írók és költők keresik föl munkáikkal, a politikai társadalmi, művészeti, gazdasági élet aktuális eseményei könnyed, szórakoztató módon megírva és illusztrálva jelennek meg hétről-hétre. Az Életben, a melyben azonkívül hasznos tudni valóknak, tudományos apróságoknak, a háztartás és a divat körébe tartozó dolgoknak is bő tér van engedve. E sokoldalúság és fényes kiállítás daczára is az Élet a legolcsóbb magyar hetilap, előfizetési díja negyedévre csak 3 korona lévén. Az Élet e heti száma is páratlan bő tartalmú. Irodalmi részében elbeszélések, tárczák, föltemények mellett Beniczkyne Bajza Lenke regényét, politikai csevegést, gazdag közgazdasági, színházi, divat rovatokat találunk. Az Élet az érdeklődőknek szívesen küld mutatóvényszámot kiadóhivatala révén (Budapest, Múzeum-körút 7. sz.)

— **Hihetetlen record.** Oly sok fajta recordról hallottunk és olvastunk már, hogy szinte csodaszámba megy ha valami újabbról értesülünk. Jelenleg a „Pannonia” papirkereskedés, levélpapirokban elért recordjáról van szó. E héten nem kevesebb mint 12 féle új mintázatu levélpapír érkezett a Pannoniában úgy, hogyha számba vesszük a már eddig raktáron lévő választékot bátran sorakozhatjuk váiaszték tekintetében a Pannonia papirkereskedést bármely nagyobb fővárosi üzlethez. (Azonkívül hetenként érkeznek újdonságok s így a választék a hetenként beérkező újdonságokkal folyton nagyobbodik s majdcsaknem kiállítás számba megy.) A Pannonia papirkereskedés felkért bennünket, hogy e helyen tudassuk a közönséggel, hogy mindenki vásárlási kényszer nélkül megnézheti a legújabb beérkezett papír újdonságokat, a melyekben különösen a modern szabású és színű vászon papírok vannak képviselve.

— A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyamu 7. füzeté a következő zenemű-újdonságokat közli: I. Ifj. Lányi Ernő „Jégvirágok” magyar dal Harsányi Kálmán rendkívül poétikus szövegére. II. Ifj. Lányi Ernő „Kecskeméti nótá”, népszerű huszár nótát. III. Tschaikovsky Péter „Boszorkány az erdőben” — Hexe im Walde — szalondarabot. IV. Silberberg J. A. „Niobe” című bájos angol intermezziót. V. Schumann Róbert „Erdőzugás” — Waldesgespräch, — a hangverseny termékből eléggé ismert műdalt György Margit magyar szövegével. Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket — havonta kétszer megjelenő füzetéibe, mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre (24 füzetre) 12 kor., félévre (12 füzetre) 6 kor., negyedévre (6 füzetre) 3 korona. Egyes füzet 60 fillér. Előfizetni az e számmal medinduló II. évfolyamokra a „Zenélő Magyarország” (Kliskner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII. József-körut 22/24, hol egyttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legolcsóbban megszerezhető.

— Az első magyar általános biztosító társaság folyó hó 16-án tartotta folyó évi közgyűlését. A közgyűlésen melyen 26 részvényes volt jelen 318 részvény képviselőjében, jóváhagyólag tudomásul vették az igazgatóság jelentését és a felügyelő-bizottság jelentését és hozzájárultak az igazgatóságnak ama javaslatához, hogy az 1,985,056 K. nyereségből az életbiztosítottak nyereséyrészeül 217,000, a külön tartalékra 198,505, az igazgatósági nyereséyrésztalékára 119,193, a tisztviselők nyereséyrésztalékára 59,551, a tisztviselői nyugdíjalapra 39,706 K. fordították, a fennmaradó 1.251,194 K-ból minden egész részvény után 400 K. osztalék fizetessék ki már március 17-étől kezdve. Az ezután még rendelkezésre álló 52,194 K-ból 25,000 K. a tisztviselők nyugdíjalapjára és 26,194 K. a külön tartalékra vezetessék át. A közgyűlés továbbá az igazgatóság javaslatára elhatározta, hogy a társaság főgynökségét céljaira a vidéken szükség szerint ingatlanokat szereztesse és elsősor a kolozsvári házat építtesse meg. Végül megállapította a tisztviselők nyugdíjszabályzatát és a felmentvények megadása után a felügyelő-bizottságba újból egyhangulag beválasztotta Berzeviczy Albertet, aki kultuszminiszterre történt kinevezése alkalmából erről a tisztségről lemondott volt.

Anyakönyvi hírek.

— március 26-tól — április 8-ig. —

Születések:

Farkas Ferenc, Speigl Jozefa, Novák Endre, Goldstein Hugó, Kellner Magdolna, Kosch Rudolfina, Gyentői Erzsébet, Tóth Eszter, Bencsát Franciszka, Lévai Erzsébet, Weisz Dezső, Janosik Teréz, Asztalos József,

Cseli Erzsébet, Bajkai Ilona, Hirsch Sándor, Weisz Zoltán, Samu István, Dobis Antal, Végh Erzsébet, Dens Margit, Csaplár István, Rausnitz Nándor.

Halálozások:

Panyi Lajos 1 hó. ránggöresök, Broczky Gyula 15 nap. ránggöresök, Drozdí Vinczéné 31 év. gümőkór, Bazsó Ferenczné 44 év. gümőkór, Kurczmann György 60 év. tüdő-légdaganat, Csóka Zsigmond 27 év. gégegümőkór, Jónás József 9é év. aggkor, Standt Ilona 2 év., agykérlob, Goldmann Sándor 1 hó. orbáncz, Vida Irén 3 év. veselob, Geleszka Imre 2 hó. tüdőlob, Beszédes Gyula 72 év. tüdőlob, Tamasek Mária 29 év. veselob, Janosik Teréz 17 nap. vérszegénység, Hencz József 9 hó. gümör agyhártyalob, Bazsó Ferencz 88 év. aggkor, Csenyánszki Pálné 50 év. tüdőlob, Németh János 85 év. aggkor, Both Mária 12 év. gümőkór, Galambos János 61 év. gümőkór, Varga Jolán 1 hó. vel. szül. gyeng. Hörömpöli Gábor 19 év. fehérvértűség, Wolf Emil 10 év. agyöröcsök, özv. Farkas Mihályné 74 év. tüdőlob, tüdőlob, Giunfeld Izidor 33 év. gümőkór, özv. Gaál Zsigmondné 81 év. aggkori végkimerülés, Grünbaum Simon 92 év. aggkori végkimerülés.

Felolós szerkesztő: **Berinkei Bálint.**

Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda.

Nyilt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult kedves anyánk,

özvegy Gaál Zsigmondné
szül. **Mike Eszter**

asszonynak elhunytá alkalmából barátaink, ismerőseink, egyesületek és drága halottunk tisztelői részéről a részvétnék annyi meleg megnyilatkozásával találkoztunk, hogy köszönetünk kifejezését ez uton vagyunk kénytelenek nyilvánítani mindazon jóakaróinkkal szemben, kik bennünket a gyász első napjaiban felkeresni s halottunknak a végtisztességet megadni kegyesek voltak.

Komárom, 1905. április 8-án.

A gyászoló család.

Varrógép és fegyverjavítást leggyorsabban és legjutányosabb áron eszközöl **Vojtovics Simon** puskaműves, Páva-utca, 1568. sz.

SCHICHT-SZAPPAN

„szarvas”

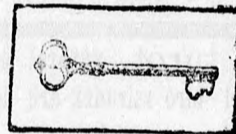
vagy

„kulcs”

Jeszygel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

SCHICHT GYÖRGY, Aussig.

A legnagyobb gyár a maga nevében az európai szárazföldön.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk értesíteni az igen tisztelt építő közönséget, hogy a mai napon

építési és vállalati irodát

nyitottunk.

Elvállalunk tervezések készítését, új építkezéseket, beton és gép alapozásokat, gyárkémények falazását, rabsz rendszerű falak és mennyezetek készítését, mindenféle átalakításokat, terazzo és mozaik burkolatok s minden e szakba vágó munkálatokat. Továbbá elvállalunk mindennemű kőfaragó munkákat, síremlékeket a legdíszesebb kivittől a legegyszerűbbig.

Husz éven át úgy a fővárosban, mint a külföldön szerzett bő tapasztalataink révén képesek vagyunk a legnagyobb igényeknek is megfelelni.

Költség jegyzékkel kívánatra díjmentesen szolgálunk s építési ügyekben szívesen adunk értesítést.

Az igen t. n. é. közönség b. figyelmét és pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Komáromi Kálmán építész okl. építőmester és Társa

ROZMARING-UTCA 388. SZ. A.

Értesítés!

A helybeli iparosifjuság

З А Н Ц Е С Т Ъ Ы Е

folyó hó 30-án, a Maitz-léle
VIGADÓ helyiségeiben lesz
megtartva. Kezdeté este 8-kor.

„VERITAS“ Inform. Részvény-Társaság
Budapest, Andrásy-u. 6. sz.
feltétlenül megbízható információkat ad, szemé-
lyi, (előlet, jellem stb.) családi és vagyoni
viszonyokról. Egy tudakozódás ára K 4'30.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget ér-
tesíteni, hogy a **Kis Baross-utcai**
Fried-féle házban hétfőn, folyó hó
20-án

Liszt üzletet

nyitottam, hol **saját őrlésű lisztjeimet**
árusítom.

A n. é. közönség támogatását kérve,
vagyok

teljes tisztelettel
Losonczy Lajos
műmolnár.

Tej-termékeket

teavajat, turót, vásárol nagy ösz-
szekötésekkel bíró zsiradék-áru ügynökség.

Szíves ajánlatokat kér

A. Schanail, Wien, XVII.

Hauptstrasse 67.

TÖBBFÉLE KIVÁLÓFAJŰ

gyökeres szőlőbessző kapható
Kecskés Jánosnál Komáromban
Megyericsi-utca 671. szám a.

A milliókra menő fizetékép- telenségek

arra kényszerítették a posttőgyárosokat,
hogy felhalmozott áruikat mintsem azokat
bizonytalan fizetőknek hiteleztek, inkább
tetemes árendéménnyel készpénzfizetés
ellenében a közönség rendelkezésére bo-
csássák. Ezen akció keresztülvételére az

Országos Posttőkintéi Áruház

Budapest, VII. Rottenbiller-u. 4/B.
vállalkozott. Vidékre szétküld utánvétellel
egy férföltönyre 3 méter finom fekete,
sötétkék, szürke vagy barna posztót vagy
kamgarnt,

csak 8 forintért

Ajánljuk, hogy rendeljen, mert a készlet
előreláthatólag nem tart sokáig. Mintákat a
nagy forgalom miatt nem küld.

ÜZLET MEGNYITÁS!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a
„Komáromvidéki takarékpénztár“ átellenében levő Fried
József-féle házban, egy modern és a mai kor legkénye-
sebb igényeit is kielégítő

„a „kék

csillag“-hoz

czimzett

divatáru üzletet nyitottam.

Üzletemben a legújabb divat, vászon, fehér-
nemű, férfi és női szabókellékek oly raktárát
rendeztem be, mely kiváló minőség, tartósság, olesóság
és izlés tekintetében páratlanul áll és a legmesszebb
menő kívánalmakat bármily irányban képes vagyok a
legnagyobb meglepedésre kielégíteni.

Magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlva maradok
kiváló tisztelettel

== SILBER ÁRMIN. ==

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tu-
datni, Ujvárosban, a Hilbert-féle vendéglőt a
mai napon átvettem s megnyitottam.

Kittinő hegyi borok, naponta friss ételek
állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

A közönség szíves pártfogását kérem.

Bogárdi László, vendéglős.

A miniszteri határozattal
hatóságilag engedélyezett.

„ÉRTESÍTŐ“ iroda

Budapesten VI. Szondi-u. 28

Eszközöl és közbenjár mindennemű katonai, illetőségi, honosítási, házassági, közigazgatási és kölcsön ügyekben. —

Értesítéssel díjtalanul szolgál, levélbeli meg-
keresésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Uraknak!! Uraknak!!

Tavaszi és nyári öltözékek.

A tavaszi idény beálltával minden rendű öltöny elkészítésére
ajánlom a mai divat szerinti legnagyobb választékú,
olesó, valamint a legfinomabb szövetekkel
ellátott

férfi szabó üzletemet.

Divatos szabású uri öltönyök, katonai egyenruhák,
papi öltözékek: reverendák, zsinati kabátot, Attilák, ma-
gyar diszruhák, és urasági cseléd egyenruhák üzletem-
ben a legnagyobb pontossággal és figyelemmel készítettnek.

PONGRÁTZ SÁNDOR

polgári és katonai szabó

KOMÁROM.

Vármege-utca (Asztalos ház) megyeház mellett.

4%

tőke-törlesztéses
készpénz-

KÖLCSÖNT

20—30—40—50—65
évi időtartamra már 1000
koronától kezdve, a becs-
érték $\frac{3}{4}$ része erejéig
első és második helyre

földbirtokra,

továbbá $4\frac{1}{2}$ %-os kamat-
alapon $27\frac{1}{2}$ % vagy 45 évi
törlesztésre a becsérték
 $\frac{1}{2}$ része erejéig, csakis
első helyre

**KOMÁROM - BELTERÜLE-
TÉN FEKVŐ BÉR-**

HÁZAKRA,

végül: katonatiszti - tiszt-
viselői és személyhiteleket
leggyorsabban eszközöl,
— már meglevő drágább
kamatú tartozásokat ilye-
nekre áttcserél igen cse-
kély utólagos jutalék fel-
számítás mellett a

**KÖZPONTI HITEL-
FORGALMI INTÉZET**

BUDAPEST, VII. Szigetvári-utca, 24/c.

Csak telegkönyvi kivonat
szükséges!

Felvilágosításra válaszbé-
lyeg kéretik. || Tisztességes közzétűket
jól díjazunk.

90 Minden
órajavítás
krajezár!!

2 évi jótállás mellett.

Vidéki javításokat pontosan eszközölök.

KORMOS BÉLA, műórás.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

Jó és olcsó, idealis és egyetlen a
Mária Joseph park közelében

Remek kilátás a park, tó, sziget,
hid, barlang vizesés stb.-re.
Tiszti szállások. Villanyos megálló-
hely Fácán-utca sarkán.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertje-
inkben, föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen
oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondo-
zással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületek-
nek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekőbb dísz-
e, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az
egyébire használható részekből. Ez a legháladosabb
gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas
(bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha
megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el
eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek,
azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején
a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fény-
nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve kül-
detik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú
szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók
leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és
feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és
ebből borminta.

Érmelléki első szőlőültvénytelep
Nagy-Kágya, Bihar megye.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém a n. é. építető közönség szíves figyelmébe ajánlani a Ferenc-
József rakpart 98. sz. alatt több év óta fennálló

Építkezési és vállalati irodámat.

Hol elvállalok bármily terjedelmű építkezésekhez szükséges **tervek és költségvetések** elkészíté-
sét egy Komáromban, mint vidéken; ugyszintén **lakóházak, gazdasági és nyilvános épü-
letek**, valamint **üzleti helyiségek** **ujonnani építését, átalakítását** és az ott előforduló
mindennemű munkálatokat.

Az építkezést a legrövidebb idő alatt a n. é. közönség teljes megelégedésére a
legolcsóbb áron s minden elfogadható részletfizetésekre is teljes felelősségemre
elvállalok.

A nagyérdemű közönség bizalmát és becses pártfogását kérve vagyok mély tisztelettel

Ifj. PILCZ KÁROLY,

okl. kőműves mester és vállalkozó.

PÉNZMEGTAKARITÁS!

PÉNZMEGTAKARITÁS!

Aki ezen szelvényvel igazolja, hogy
a „Komárom és Vidéke“-nek ol-
vasója 5 százalék, aki pedig elő-
fizetési nyugtájával bemutatkozik,
az összes napilapok, heti vagy fo-
lyóiratok előfizetési árából 10 szá-
zalék kedvezményt kap, ha előfize-
tését kiadóhivatalunk, illetve a
„PANNONIA“ könyvkereskedés
utján eszközli.

A megrendelt lap közvetlenül
postán lesz szállítva.

A megrendelt lap közvetlenül
postán lesz szállítva.

CSOKOLÁDÉK . . . . .
ЧЕА-СЪЕМЕНИЦЕК . . . . .
ВОПВОНОК . . . . .
DESSZERTEK . . . . .
КАКАО . . . . .
САКЕС . . . . .
КАВЕРОЗЬЕК . . . . .

**„CHOCOLÁDÉ
 LUBOSITZ”**

**Ne vegyen
 ezimbalmot
 vagy
 harmoniumot
 míg
 Reményi Mihály
 műhangszerész**
 legújabb képes árjegyzékét
 át nem olvasta, mely ingyen
 és bérmentve küldetik.
 Budapest, Király-utca 45/I. sz.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.
 Benzín- és petróleum-motorok és locomobilok, szilvő-gáz-motortelepek
 2-3 fill. költséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
 gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

**GŐZSÉPÍTŐ KÉSZLETEK
 KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
 OSERÉ ÜZLETEN IS KÖTTETNEK.**

**A SZAB. OSZTR. MAGYAR
 ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
 RESZCZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPÁRÁNYNAK
 VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.**

**NICHOLSON GÉPGYÁR
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYNAK
 VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.**

**AZ
 „AGRARIA”
 HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
 MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
 FORGALOMBA.**

„FONTOS!” **ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!**

**A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
 KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT
 NYILVÁNOS, SZÁNTÁSÉRT
 NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZ-
 OKLEVÉLLEL KITŰNTETVE.**

**PÁROS SORU VETŐGÉPEINK .
 TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN
 GYÁRTMÁNYOKAT
 ARANY ÉREMMEL KITŰNTETVE.
 MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉS
 UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =**

**ÁRJEJYZÉKÜNK
 MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
 TANÁCSADÓ, ÉS KIVÁNCSI
 DUMENTESEN KÜLDETIK.**

**SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
 „AGRARIA”
 BUDAPEST**

A Mellichar-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNIKUM DRILL”

sorvetőgép,
 úgy elszűrőli
 szürköt, ke-
 ves vonórö-
 szkőpöt,
 pontos szabá-
 lyozhatóság, mint
 tartósság te-
 kintetében va-
 lamennyi
 gyártmány ki-
 zott elsőnyel
 foglalt el.
 Erőltetéske-
 dik azon körülmény,
 hogy az utóbbi 10 évben 25.000-nél többily
 gép adatott el. Abrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

esész. és kir. szabadalmazott
 vetőgépgyárának raktára. —
 Magyarországi vezérképviselő:

MELICHAR FERENCZ
Szűcs Zsigmond, Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68.

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a
 hírneves és csalis eredetű „Bücher”-féle
aczelekeket és félgelyaczel-eket
 vásárolja.

A Bücher-féle aczel- és eketesztek kiszáradék számára is készülnek és úgy
 könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt
 felülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kívának.

Az eketesztek tökéletesen
 aczélból készül, me-
 lyekért 5 évi szava-
 tosságot vállalok.
 Árjegyzékét és
 árajánlatot kész-
 séggel ingyen küldök.
 Magyarországi vezér-
 képviselő:

**Szűcs Zsigmond
 Budapest, Nagymező-
 utca 68.**

BÜCHER RUDOLF híznér. eketeszte raktára.

Nyomtatványokat a legizlésebben és legjutányosabban a „PANNONIA”
 könyvnyomda készít.

PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű igen
célszerű villanyvilágításu
zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába

kerü és pedig 1 finom u.
tajtékpipa kínai ezüst fogla-
lattal, 1 hozzávaló pipaszár,
1 célszerű dohány zacskó,
1 gyufatartó, 1 tajték szivar-
szopóka, 1 szivartárcza, 1
házi pipa szárral együtt, 1
tajték szivarkaszopóka, 1
szivarvágó, 1 szivarhamu-
tartó 10 darab összesen.

4 és fél kiló körülbelül 50
db különféle illatu finom
pipere szappan csak
5 kor.

s vegyünk csakis Magyarországbán.

Egy nagy amerikai gyár tönkrejutása folytán
azon helyzetbe jutottam, hogy az alant felsorolt
40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat
mélyen leszállított áron potom 6 frt. 40 krért
szállíthatom bárkinek és pedig:

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi an-
gol pengével
6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
6 drb amer. szab. ezüst evőkanál
12 drb amer. szab. ezüst kávéskanál
1 drb amer. szabad. ezüst leves merítőkánál
1 drb amer. szabad. ezüst tejmerítő kanál
6 drb angol „Viktória” pohártálca
2 drb remek asztali gyertyatartó.

40 drb összesen csak 6 frt. 40 krért, ezen
tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér
fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél
Budapest, VIII., Örömvölgy-utc. 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pen-
géjű kés és 1 darab
szeletelő villa csak
4 kor. 50 fillér.

6 darab zománczozott
fazék és 6 darab lábas
különböző nagyságúak
csak 5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

kétévi jótállás mellett
csak 5 korona.

A párisi kiállítá-
son aranyéremmel
kitüntetve.

Alapított 1886.

Kitűnően belőtt

vadászfegyverek; biztos ön-
szabályozott és jól hordó szoba-
reket (Flaubert) jól és olcsón szállít.
és kerti fegyve-
reket (Flaubert) jól és olcsón szállít.

Földesi L. puska műves

Budapest, IV. Múzeumkörút 3.
Régi fegyverek újakkal kicseréltetnek, javítások olcsón.
Árjegyzék ingyen.

FARKAS GYULA

vegytisztító.

KOMÁROM. — TATA.

Főüzlet: Nádor-utca 163.

Műhely: Br. Eötvös-u. 495.

Fiókuzet: TATA, Fürdő-u.

Elvállal minden e szakba vágó
tisztítást és festést.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító
Temesváron.

Mag-, növény-, rózsá-, fák
stb. nagytényészet.

Tényészetület: 62 hold = 37 hektár.

Magvakból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, disz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leiró katalógusok ingyen.

Postaszállítmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállítmányhoz „Mühle tanácsadója a kertmivvelésben”,
a legjobb kertészeti kézikönyv, ingyen mellékeltek.

Élő és elejtett

VADAKAT

veszek és eladok kicsinyben és nagyban.

Szállítások vidékre, mint helyben pontosan eszközöltenek.

PRANTNER LIPÓT

hentes és vadkereskedő,

Komárom, Ferencz József-rakpart, (Dunasor.)

mérnökök kétségben, hogy valjon a robbanás teljesen
elsőpri-e a Mágneshegyet, s lapályá válik a helye, avagy
ür s mélyedés fog-e ott maradni, amelyet még előbb ki
kell tölteni, hogy az építkezést megkezdhessék. De hát
ezzel a mérnökök maguk sem voltak tisztában. Előttük
csak az volt bizonyos, hogy az a nagymennyiségű dina-
mit, amelyet elraktak a hegy alá, az bizonyára elpusz-
títja onnan azt az átkos hegyet. No meg az is bizonyos
volt előttük, hogy katasztrófától nincs mit tartani, mert
emberi lakások a hegytől messze esnek s ha a robbanás
kárt okozna, ez legfeljebb csak a hegy közelében levő
gyümölcsöst érné.

Igy beszélgetve telt el az idő, miglen a mutatók
az 1 órához közeledtek. Ekkor egyszer mintha ketté
vágta volna a beszéd fonálát. Minden szem az órára
figyelt. Egyiken másikon az izgatottság is mintha erőt
vett volna és az idegesen fészkelődött helyén. Az arczo-
kon feszült figyelem volt észrevehető s e perczen csak
mindenki magára gondolt.

Egyszerre csak iszonyatos robaj hallatszott, amely
elkábítá az embereket, utánna megingott a föld, az egész
sziget, a falakról hullottak a tárgyak s a földön, a pad-
lón levők hanyatt dültek, az emberek pedig szintén a
földre vágódtak. A nagy fülzugás, a kábítás, melyet a
robaj okozott önkívületi állapotba helyezte az embereket
s nem tudták mi történik velük. Egyesek akik ezen bor-
zasztó percekben magukhoz tértek, teljesen tehetetlenek
voltak, mert a földrengés oly óriási mérvet öltött, hogy
senki sem volt képes lábra állani. Mire mégis sikerült
volna többeknek az ajtókon, vagy az ablakokon keresz-
tül kijutni, már víz volt talpuk alatt, bármerre fordultak.
A víz nőttön nőtt, lassankint eltűntek az emberek, a fák,
a házak s hajnal felé már nyoma sem volt a szigetnek.
Az egész szigetcsoport társadalmával együtt a tengerbe
— süllyedt.

Üzbéggy gróf Vilmával még sokáig beszéltek a
serdülő Jánoskának egy emberi társadalomról, amelyben
a hiúságot, a nagyravágyást nem ismerik, csak az igaz-
szeretnek élnek.

VÉGE.

s alig, hogy hire ment a táviratnak sereggestül tódultak
a kíváncsiak Narantayhoz, hogy bővebbet tudjanak meg.

Narantynak első gondja volt a kastélyokat rendbe
hozni, díszíteni és a várva-várt, de már halottaknak hit-
tek hazaérkeztének hírére a városka is ünnepi diszt
öltött.

Belgrádból indította Üzbéggy a második táviratot
útnak, amely után az összes rokonság Budapestre uta-
zott a hazaérkezők elé. Nehány óra múlva a vonat
Budapestre ért s Üzbéggy Vilmával abból kiszállott és
az egész rokonságot ott maguk előtt látták, — ekkor
abból az erős férfiből is kitortek az öröm könnyei s
sirva borult az eléje sietők kebelére; Vilma pedig a
viszontlátás feletti örömeben elájult s csak hosszabb idő
mulva tért eszméletré.

Vilma állapotára való tekintettel azonnal vonatra
ültek és haza utaztak B . . . be, ahol másnap Vilma
egy egészséges kis fiúnak adott életet. Még csak ekkor
kezdődött el a multság s az örömhépegy. Üzbéggyt
mint egy porófétát hallgatták az összesereglett rokonok
és ismerősök s csodás áhitattal figyelték előadását a
a mágneshegyről, a szigetről, az ottani életről, társada-
lomról stb. Napokig tartott Üzbéggy előadása, mig telje-
sen kielégítette hallgatói kíváncsiságát, de a végén
mégis büszkén mutatott utjának, kalandjai s viszontag-
ságának eredményére: Vilma szerelmére és annak zálo-
gára a kis Jánosra.

XIV.

Befejezés.

Kalkutta kikötőjében csak két napot késett a Mag-
nézia s aztán fölszedte horgonyait s miután a kikötő
öbléből kiért az árbocokat levéve teljes gyorsasággal
utnak indult hazafelé. Könnyű volt az irányt megtalni,
mert Cartiers pontos térképének e célból igen jó hasz-
nát vették a hajón. Otthon a szigeten különösen meg-
örültek a becses találmánynak s csak most látták át,
mily tudományos s képzett elmét veszettek Cartiers-sel

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozaporot.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatosa ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly eszedesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte: „Igen én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Istennek teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom, kétségbeesés, szegény, becselenség és szegénység közepette élt. De minék is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga eképp irányítsa s otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni.“

Coza, a családok ezreit békitette ki ismét, sok, sok ezer férfit a szegényen és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal-embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot díjmentesen küld, hogy így bár ki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

GOZA INSTITUTE (Dept. 101.) 71, High Holborn, London, W. C., ANGLIA.
(Levelek 25 fillér, levelező-lapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

Meg eddig nem létezett!

Egy valódi horgonyjárású rem. óra 36 óráig jár egy felluzásra, világitó email számlappal. 3 f 80 k. Egy kínai ezüst lánc 80 kr. és egy magyaros állású valódi tájték pipa 5 évi jótállással f. 1. 40 mind a három tárgy együttvéve, a postaköltséggel együtt **5 frt 50 kr.**

Nem tetszés esetén a pénz visszaküldetik. — Eivem, nagy forgalom, csekély haszon. Szétküldési raktár:

Kormos Béla
műorás- és ékszerész.
BUDAPEST, VII. István-ut. 28.

AZ „IMPERIAL“ gummi sérvkötő az egyetlen, mely szolid ki-

vitelen egyesíti magában az összes sérvkötők etényeit. Rendkívül tartós, ruganyos gummiöv, feilkkönnyű palettával, mely minden sérvet könnyen zár és éjjel nappal viselhető s igen elcsó. Darabja 5 frt, kétoldalu 10 frt. — Szétküldés bérmentve! — Kapható a főltalálónál:

PAPF LÁSZLÓ „Arany Kereszt“ kötszertárában. Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 76. szám. Ugyanott mindennemű óvszerek kitünő minőségben 2, 3, 4, és 6 forintért tucatanként kapható.

akit szenvedélye, nagyravágyása s mindenek felett hiúsága gonosztevévé aljasított.

A Magnezia ez után pontosan évente kétszer megjelent Kalkuttán, ahol az Ashbor John címére érkezett leveleket s más küldeményeket átvette s a továbbítandó postát leadta. Gyakran tettek kisebb nagyobb bevásárlásokat a szükséges s újabb dolgokból, találmányokból, amelyeket a szigeten értékesítve hasznukra fordítottak.

A Magnézianak a Kalkuttai kikötőben való gyakori megjelenése végre feltűnővé vált, keresték, kutatták, honnan jó s kié a hajó, sőt elindulásakor több hajó kíséni próbálta, mihelyt azonban a Magnezia nyílt tengerre ért a víz alá merült s a kísérő hajók nagy bosszúságára eltűnt.

A Magnesszigetről hazatértek azonban világgá vittek az ottani társadalom hírét, szokásait, életmódját s ez sokaknak a kíváncsiságát erősen felkeltte, miglen végre akadtak vállalkozók, akik elindultak a Magnessziget felkutatására. Legtöbbje eredmény nélkül tért vissza hazájába, de voltak hajók, amelyek biz oda el is vetődtek s utasai ott ragadtak szaporitva sziget népességét, amely az évek hosszú során annyira megnövekedett, hogy az új jövevényeknek az anyaszigeten hely sem jutott már. Ekkor elhatározták, hogy a mellékszigeteket fogják lakályosakká tenni. Hozzá is fogtak a munkához s a közelfekvő kis szigetek egyik másikát sikerült is valóóságos kis paradicsommá átváltoztatni.

A mellék szigeteknek s lakósaiknak külön önkormányzatot adtak az anyasziget fenhatósága alatt.

Ezt a munkát azonban Ashbor már nem érte meg. A nagy s pihenés nélküli munka, a folytonos tevékenység kimerítette a hatalmas nagy embert s egy hosszú s sorvasztó betegség után elköltözött ő is, ahol örök pihenés és nyugalom honol.

Utána Steringthon Williám választott meg főnökétül a szigetnek. Erős, hajlatlan jellemű s nagy tudományu férfit nyertek benne társai, aki számos reformot létesített főnöksége kezdetén is. Legnagyobb reformterve azonban az volt, amellyel megakarta akadályozni a szigeteknek kívülről való szaporodását, mely mindig nagyobb s nagyobb arányokat öltött.

E tervét a következőképen akarta keresztül vinni: Kimondatta a népgyűlésen, hogy 1. semmiféle idegent többé fel nem vesznek.

2. A mágneshegy által odavonzott hajók s azoknak teljes tartalma a sziget tulajdonát képezendi, utasait pedig pénzüikkel együtt a Magnezian elszállítják valami Ázsiai — de mindig más-más — kikötőbe.

3. A mágneshegyet teljesen lerombolják, nehogy az idegen hajókat odavonzza és helyébe egy hatalmas sziklavárat építenek, amely megvédi a szigetet külfelenségtől.

Ezen terveket a szigetbeliek nagy örömmel elfogadták s elhatározták, hogy a harmadik megvalósításához a mágneshegy lerombolásához mielőbb hozzá is fognak. E célból roppant nagy mennyiségben kezdették el a dinamit gyártást, mert ezzel akarták a mágneshegyet fölrobbantani. A dinamit gyártáshoz külön gyárat építettek s munkások a mágneshegyet több oldalról alaknázták, hogy azt légberöpítsék. Mire az aknázással elkészültek, már dinamit is volt kellő mennyiségben. A robbantási munkálatokhoz a legjobb szakembereket választotta ki a bizottság, kik az elővigyázati intézkedések megtétele után hozzáláttak a dinamit elhelyezéséhez.

Embert s állatot gondosan eltávolítottak s a hat üregbe elhelyezett dinamit gyújtószinorját esti 8 órakor óvatosan meggyújtották, úgy számítva ki a robbanás idejét, hogy az hajnali egy órakor történjék.

A robbantás iránt rendkívüli érdeklődés volt a lakosság között, oly annyira, hogy a szomszéd szigetek lakói is átjöttek az anyaszigetre, hogy minél előbb láthassák a robbantás eredményét.

Esti 9 órakor mindenki lakásába tért s bár ki nem mehettek, de azért igen kevesen fektüdtek le azon éjjel az ágyba, mivel a kiadott utasítás szerint a robbantás után egy óra múlva mindenki elmehetett a tett színhelyére. Csak a bizottságok főnökei maradtak együtt Steringthon főnökkel a főnöki palotában, hogy az eseményeket bevárják és a későbbi teendőkre vonatkozó megbeszéléseik után határozatokat hozzanak.

Mindennel tisztában voltak a bizottságok fejei, csak egyet nem tudtak még. Ugyanis ebben hagyták őket a

— Komáromi Utmutató. —

Pénztintézetek:

Komáromi első takarékpénztár,
Nádor-utca.
Népbank Jókai-u.

Ügynökség:

Brenner Márk, iroda Kalapos u.
Lakatos Lajos Jókai-u.

Vállalkozók és építőiparosok

Grosz Mihály Megyeresi-u.
Hajagos Andor Ujváros
Langschádl Lajos Fazekas-u.
Ősz József Tó-utca
ifj. Pilcz Károly Dunasor.
id. Russay József Szegfü-u.
Tuba Lajos Székér-u.
Tóth József Szt. János-utca

Biztosítás

Hazai első biztosító Vág-u.

Kávéházak

Grand kávéház Dunasor.
Hazám " "
Központi " Vármegye-u.
Nemzeti " Br. Eötvös-u.
Otthon " Nádor-u.
Sport " Dunasor
Széchenyi " "
Waldhauzer S. kávéháza Megye-u.

Szállodák

Aranyhordó Dunasor
Magyar Király Dunasor.
Központi Megye-u.

Vendéglők

Blum Simon, Megyeres
Bódis György (Ujváros) Gyár-utca
Czivány Imre, Gazda-u.
Dombi Márton, Viz-u.
Fehér János, Szt. János-u.
Goldschmied Vilmos, Megye-u.
Goldstein Miksa, Vág-utca.
Hacker Adolf, Ujváros Iskola-u.
Heinzelmayer Pál, Jókai-u.
Horváth Béla, Csallóközi áll.-nál
Kadvány Sándor Székér-u.
Kiss József, Huszár-u.
Klein Gyula, Dunasor.
Lóvinger Zsiga, Dunasor.
Mészáros Pál, Kossuth-tér.
Nagy András, Dunasor.
Palkovics Gergely, Dunasor.
Prandner Lipót, Dunasor.
Schvartz Mór, Gazda-u.
Szántó Béla, Vágduna-u.
Ifj. Széles Gergely, Dunasor.
Steiner I. Kossuth-tér.
Suhaj József, Kossuth-tér.
Tomanóczy Sándor Kossuth-tér.
Tóth Péter, Megye-u.
Weisz Jakab, Kossuth-tér.

Szállítók:

Klein Mór, iroda Klapka tér.
Weisz Armin, iroda Jókay u.
Hirsch Dániel, iroda Sport kávéház.

Bérkocsi tulajd.:

Király Mór, Hosszú u.
Luka Péter Klapka-tér
Nagy László Gombai-sor.
Kemenczki Gyula Gazda-u.

Helyszerző

Rubenfeld J. Megye-u.

Téglagyár

Első Komáromi Körkemence Vá-
lalat Kishíd-u.

Szikvizgyár

Első Komáromi Egyesült Szikviz-
gyár Mező-u.

Gőzeséplőgép tulajdonos

Füssy Kálmán Kereszt-u.

Állatkitömő:

Hegymeghy Dezső Kertész-u.

Kereskedők.

Áruház.

Schwarz G. Komárom és Vidéke
legversenyképesebb áruháza uri
és női divatárúkbán. Jókai-u.
Milko Mark Első Komárom-ujvá-
rosi Korona Áruháza Igmándi-u.

Cipéskellékek árusítója

Derzs Valentin Nádor-u.

Déli gyümölcs

Özv. Schweiger Tamásné Dunas-or.

Divatáru

Braun Adolf és fia Megye-u.
Kellner Gyula Baross-u.
Krausz Béla Baross-u.
Krausz Dezső Városház-u.
Krausz Samu Baross-u.
Korén József Nádor-u.
Pollák Lipót és fia Nádor-u.
Stern Bernát Megye-u.
Zechmeister János Megye-u.

Épület és tűzifa

Kirz Arthur Vágsor
Haasz és Mady iroda Vágsor.
Weisz Sámuel iroda Vágsor.

Fűszer és vegyesáru

Epstein Béla Megye-u.
Gold József Pandató-u.
Gulyás Zsigmond Klapka-tér.
Heimler József Nádor-u.
Kreska Nándor Viz-u.
Kohn Jakab Dunasor.
Marcsa József Ujváros
Schnell Béla Jókai-u.
Silberstein Gábor Kossuth-tér.
Tálos Lajos Dunasor.
Weisz József Baross-u.
Zanka Ede Kossuth-tér.

Könyv- és papírkereskedők

Freisinger Mór Nádor-u.
„Pannonia” Baross-u.

Liszt- és gabonaker.

Brüll Ignác Dunasor
Brüll Manó Dunasor

Posztó és szövet

Grünwald Lajos Baross-u.

Sörraktár.

Mayer Károly Megye-u.
Neufeld Mihály Dunasor
Weisz és Fleischmann Jókai-u.

Üveg és porcellán

Fried József Nádor-u.
Koczor Gyula Klapka-tér.

Iparosok.

Asztalosok:

Adorján József Kereszt-u.
Balogh Miklós Nádor-u.
Lantay József Szénatér.
Meltsók Ede Magyar-u.
Mihovics János Temető-sor.
Morvay János Vágsor
Németh Gyula Gazda-u.
Palati Mihály Nádor-u.
Szloboda János Jókai-u.

Szondra Ödön Vág-u.
Vörös János Szt. János-utca
Tóth Jenő Megyeresi-u.

Bádigosok:

Bakos Károly Baross-u.
Zsentek Lajos Mester-u.

Borbély és fodrászok:

Bogár József Vág-u.
Gyarmathy Dani Duna-sor
Holczler István Vág-u.
Keresztes Sámuel Gazda-u.
Lipthay József Jókai-u.
Micsányi Gyula Dunasor.
Novák I. Br. Eötvös-u.
Piszár Károly Br. Eötvös-u.
Szücs Lajos Jókai-u.
Szent György Nádor-u.
Szenczy János Jókai-u.
Vincze Pál Klapka-tér.

Czimfestő:

Ackermann Géza Megye-u.

Cipésszek:

Cseresnyés László Jókai-u.
Háber Mór Megye-u.
Németh János Nádor-u.
Schwarz Izidor Megye-u.
Stemmer Lajos Czitrom-u.

Csizmadiák:

Furinda János Pandató-u.
Nagy Márton Br. Eötvös-u.
Bárany Mihály Vág-utca

Cukorka készítő

Czvetko Lázár Fazekas-u.

Divatárusnő:

Erdélyi Manoné Megye-u. Weisz
ház I. e.

Ecetgyár:

Hermann Ignác Fazekas-u.

Esztergályos

Rozs Károly Megyeresi-u.

Ékszerészek:

Király József Nádor-u.
Kovács József Baross-u.

Fényképészek:

Paál József Baross-u.
Wittmann Nándor Nádor-u.

Férfi szabók:

Décsi László Gombai-sor
Ehrenthal Sándor Kiscsapó-u.
Deutsch Károly Városház-u.
Grosz József Fazekas-u.
Marosi István Pandató-u.
Nagy F. Vág-u.
Pápai Mihály Jókai-u.
Pongráz Sándor Megye-u.
Ruzicska Ferencz Nádor-u.
Schlésinger Péter Megye-u.
Spacsek József Megye-u.
Szabó Lajos Duna-u.
Zobor István Fürdő-u.

Hangszerkészítők és javítók

Györke Sándor Jókai-u.
Hanzsér Bálint zongorahangoló
Halász-u.

Kaptafacsínáló:

Krausz József Zámori-u.

Kádárok:

Galambos János Vág-u.
Szalay Gyula Rozália-tér.
Tóth János Deák-u.

Kőfaragók:

Polhammer Ferencz Klapka-tér.

Kárpitos:

Pichler Ignác Vársor.
Berinkegy Ján. (paplanos) Pandató-u.

Kovácsok:

Csivre Vincze Gazda-u.
Kelemen Lajos Gazda-u.
Mórocz Mátyas Gazda-u.
Péntek Lajos Tó-u.

Könyvnyomdák:

„Hungária” Nádor-u. 186.
„Pannonia” Baross-u. 74.

Kötélgyártók:

Ackermann I. Kossuth-tér.
Nagy János Báró Eötvös-u.

Lakatosok és szerelők:

Beer Adolf Megye-u.
Dosztál Jakab Kapitány-u.
Dosztály József Széchenyi-u.
Fülöp Lajos Dunasor (Grünfeld
bérház).

Nemcsics Lajos Nádor-u.
Pollák és Tausszig Klapka-tér
Török András Huszár-u.

Mészárosok és hentesek,

Bieber Antal Magyar-u.
Buda Sándor Citrom-u.
Garzsk Lajos Baross-u.
Horváth Ferencz Vág-u.
Hecht Simon Kishid-u.
Jalsóvsky Jánosné Vág-u.
Kardos István Gazda-u.
Margl Sándor (Ujváros) Igmándi-ut
Mórocz Zsigmond Jókai-u.
Prantner Lipót Duna-sor.
Török Sándor Jókai-u.
Weisz Mór Kossuth-tér.

Mézesbábos

Simon János Nádor-u.

Molnár.

Csollány Lajos Nádor-u.

Női szabók.

özv. Kefei Jánosné Hossz-u.

Nyergesek és szijgyártók.

Czucz Béla Vág-u.
Lenhard Mihály Nádor-u.

Órások.

Bartha Ferencz Vág-u.
Deutsch Adolf Nádor-u.
Lapos János Kishid-u.
Stellinger W. Nádor-u.

Pékek és sütők.

Grosz Lajos Vág-u.
Horváth József Kossuth-tér.
Muck Ferencz Pandató-u.
Müller Márk Br. Eötvös-u.
Pirstitz Jakab Vág-u.

Puskaműves.

Wojtovics Páva-u.

Szobafestők és mázolók.

Gold Benő Klapka-tér.
Hirsch Adolf Megye-u.
Stenger Gusztáv Br. Eötvös-u.
Weber József Székér-u.

Vegyri ruha tisztítók és javítók.

Farkas Gyula Nádor-u.
Rosenzweig Dávid Br. Eötvös-u.

Ruhafestő

Tuma Jozsef Vágrév-u.